УДК 338.48

Ахматжанова З. Б.
студентка гр. МГКТС 2020 - 4
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна
наук. кер. - д-р екон. наук, професор Оболенцева Л. В.

ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НА ФОНІ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Туристична галузь є важливою складовою інфраструктури багатьох країн, у деяких країнах є єдиним способом підйому чи підтримки економіки.

Розвиток туристичної галузі сприяє економічному зростанню країн, створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури та науково-технічного потенціалу. Для багатьох країн світу, туризм – це вирішення більшості економіко-соціальних проблем, особливо фінансових, ключовий елемент збереження природньої і культурної спадщини.

На початку 2020 року почав поширюватися вірус COVID-19, який негативно вплинув на світову економіку, одними з перших галузей його відчули туризм та HoReCa. Скоротилися доходи та заповнюваність готелів, згодом зачинилися кордони та зупинилося міжнародне авіасполучення, почався повний локдаун. Тобто, було вжито заходів і в інших сферах, дотичних до індустрії туризму, а саме: транспортних перевезеннях, кіноіндустрії, санаторно-лікувальних і медичних послугах тощо. Таким чином, туристична галузь – це система, яка знаходиться у взаємозв'язку з багатьма елементами, коли негаразди в одному з них можуть суттєво впливати на загальну ефективність [1]. В той же час, через карантинні обмеження для іноземних туристів, в багатьох країнах почав розвиватися внутрішній туризм, у тому числі в Україні.

Дослідження питань розвитку внутрішнього туризму представлено у роботах таких авторів, як: Світлична В .Ю., Кулиняк І.Я., Жигало І. І., Ярмола К. М., Шацька З. Я., Акульшин М. І., Краснодєд Т. Л., Попова Т. В. [1-4] та ін.

Внутрішній туризм – це подорожі громадян України та осіб, які постійно в ній проживають, у межах державних кордонів для відпочинку, задоволення пізнавальних інтересів, занять спортом тощо. До внутрішнього туризму не відносять переміщення зі свого місця проживання з метою заняття оплачуваною діяльністю [2]. Послаблення карантинних обмежень усередині країни, стало шансом для внутрішнього туризму, оскільки, Україна – дуже приваблива країна з туристичної точки зору. Це пояснюється наявністю на її туристичних дестинаціях різноманітних туристичних ресурсів –

природно-рекреаційних, історико-культурних та соціально-економічних [3].

Так, багато людей поїхали на морські курорти Одеси, але зіткнулися з низкою проблем: надто високі ціни, які можуть зрівнятися з цінами, наприклад, курортів Туреччини. Проте, рівень обслуговування, невідповідність світовим стандартам, та обмежений бюджет стали перешкодами подальшого розвитку внутрішнього туризму.

В цілому, існує ряд проблем функціонування туризму. Такими негативними рисами, які характеризують сучасний внутрішній туризм виступають:

– невідповідність рівня розвитку інформаційного і рекламного забезпечення туристичного бізнесу міжнародним стандартам, необізнаність, навіть, місцевих жителів про туристичні ресурси;

– низький рівень якості інфраструктури (транспортна інфраструктура, зв'язок, водозабезпечення, каналізація, громадське харчування, побутові послуги тощо);

– низька оплата праці та проблема плинності кадрів, і, як наслідок, поганий рівень обслуговування й втрата висококваліфікованих спеціалістів;

– відсутність чітких і стабільних механізмів економічного регулювання господарських відносин, економічних важелів і стимулів розвитку туристичної сфери, сприятливого інвестиційного клімату, в тому числі стимулюючого податкового законодавства.

Ці та інші гострі аспекти розвитку внутрішнього туризму вимагають якомога найскорішого вирішення. Адже надійне функціонування туристичних підприємств забезпечує високий рівень зайнятості, розвиток внутрішнього туризму в цілому, а також отримання прибутку, як кінцевої мети діяльності кожного підприємства в ринковій економіці. Отже, пошук напрямів подолання такого складного становища у період поширення вірусу COVID-19 набув особливої актуальності і є злободенним і до цього часу.

Головним напрямом у забезпеченні ефективного розвитку внутрішнього туризму в Україні повинно стати істотне збільшення підтримки саме з боку держави. Адже створення сприятливого інвестиційного клімату, стимулювання за допомогою зниження податкового навантаження та інші заходи будуть істотною підтримкою. І саме держава може це здійснити [4].

Окрім державної підтримки, можуть бути впроваджені такі важливі заходи:

1) активне просування та реклама місцевих туристичних продуктів, розробка інформаційних туристичних табличок;

2) створення нових та підтримка наявних туристичних продуктів;

3) розвиток сфери послуг для обслуговування туристів;

4) дотримання карантинних обмежень, наявність санітайзерів, температурний та масковий режим;

5) підвищення кваліфікації працівників у готельно-курортній та туристичний сфері, проведення конференцій та семінарів.

Таким чином, можна прийти до висновку, що успішна реалізація вище запропонованих заходів здатна забезпечити: по-перше, формування ефективної системи належного економічного стимулювання подальшого розвитку внутрішнього й в'їзного туризму для суттєвої активізації створення сучасних закладів розміщення та змістовнішого відпочинку туристів у період пандемії COVID-19; по-друге, послідовне формування більш привабливого інвестиційного клімату із метою реалізації різних інвестиційних проектів у сфері туризму, ресторанної та готельно-курортної справи; по-третє, суттєве покращення наявного кадрового забезпечення й підвищення кваліфікації.

Сучасні умови на фоні пандемії COVID-19 вимагають від внутрішнього туризму України здатності гнучко реагувати на виклики, вміти швидко вносити корективи у свою діяльність. Запропоновані заходи несуть у собі потенціал істотного підвищення ефективності всього внутрішнього, а згодом, і в'їзного туризму.

Література:

1. Кулиняк І. Я., Жигало І. І., Ярмола К. М. Туристична галузь в умовах пандемії COVID-19: тенденції та заходи підтримання. *Бізнес Інформ*. 2021. №1. С. 177–184.

2. Шацька З.Я., Акульшин М.І. Актуальні проблеми та перспективи розвитку сфери туризму в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 19. С. 699-705.

3. Краснодєд Т., Попова Т. Потенціал України у контексті міжнародного туризму. *Економіка та суспільство.* 2021. Випуск 28. URL: https: // economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/483/462

4. Світлична В.Ю. Туристична сфера: пошук шляхів подолання кризи в умовах глобальних карантинних обмежень. *Комунальне господарство міст.* 2020. Т.5. Випуск 158. С. 23-31.